

Motion till riksdagen 2021/22:4236

av **Andreas Carlson m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2021/22:17 Slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att helt avskaffa straffreduktionen för den över 18 år och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra straffreduktionen för den mellan 15 och 18 år och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Redan i april 2017 tillkännagav riksdagen att regeringen bör se över bestämmelsen om att hänsyn ska tas till unga brottslingars ålder när de har fyllt 18 år men inte 21 år. Utgångspunkten skulle enligt utskottet vara att den som är myndig ska ta fullt ansvar för sina handlingar. Regeringspartierna sa nej till detta tillkännagivande, men regeringen tillsatte slutligen en utredning för att se över straffreduktionen för unga myndiga. Utredningen lämnade sitt betänkande för tre år sedan, den 18 december 2018. Förslaget var att de föreslagna ändringarna skulle träda i kraft den 1 juli 2020. Nu kommer förändringen i stället att träda i kraft först 2022. Det går bara att beklaga denna senfärdighet, som inneburit väsentliga straffrabatter för myndiga personer som dömts för mord, våldtäkt, vapenbrott och grova rån, för att nämna några exempel.

Kristdemokraterna är kritiska mot regeringens remissförfarande i frågan. Remissinstanserna har fått svara på förslagen som återfinns i SOU 2018:85 Slopad straffrabatt för unga myndiga, men sedan dess har regeringen justerat förslagen, i mindre repressiv riktning. Det anser Kristdemokraterna är ett misstag, och det ligger i lagstiftarens intresse att remissinstanserna också fått ta ställning till det nedtonade förslaget.

Detta gäller särskilt som regeringens förslag inte träffar flera brott som är typiska för gängkriminaliteten. Det gäller bl.a. övergrepp i rättssak, utpressning och grov stöld. Den

lagstiftning som nu genomförs är inte tillräckligt ingripande. Den som är över 18 är vuxen på snart sagt alla sätt förutom vad gäller straffmätningen. Det är inte längre en framkomlig väg. Kristdemokraterna anser att straffreduktionen för den som är 18 år eller äldre helt ska avskaffas.

Dessutom innebär regeringens proposition att tröskeleffekterna för en person som är 18 jämfört med en person som är 17 blir än mer betydande. Propositionen berör också detta och citerar flera remissinstanser:

Riksdagens ombudsmän, Svea hovrätt, Attunda tingsrätt, Helsingborgs tingsrätt, Malmö tingsrätt, Norrköpings tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm och Domstolsverket anser att förslaget leder till svårmotiverade tröskeleffekter i förhållande till dels sådan brottslighet av unga myndiga lagöverträdare som inte omfattas av reformen, dels brottslighet som begås av lagöverträdare i åldern 15–17 år.

Riksdagens ombudsmän, Norrköpings tingsrätt, Åklagarmyndigheten, Stiftelsen Allmänna Barnhuset, Sveriges kristna råd och Stockholms kommun framför att de tröskeleffekter i förhållande till lagöverträdare under 18 år som förslaget leder till riskerar att medföra att personer i den åldern kan komma att utsättas för påverkan att ta ansvar för eller begå brott. Åklagarmyndigheten tillägger att tröskeleffekter är oundvikliga om man vill skärpa straffen för åldersgruppen 18–20 år utan att göra förändringar beträffande lagöverträdare under 18 år.

Kristdemokraternas uppfattning är att det ska bli mindre attraktivt att locka barn in i kriminalitet, men regeringens förslag innebär motsatsen. Om straffet för den som är 18 är betydligt högre än för den som är 17 år kommer fler brott att begås av 17-åringar, antingen för att de passar på innan de fyller 18 år eller för att de pressas att begå fler brott av sina äldre kumpaner. I SOU 2018:85 utreddes flera sätt att förändra straffreduktionen för den som är mellan 15 och 17 år. Dessa bör noggrant vägas mot varandra och en förändrad straffreduktion för den som är mellan 15 och 18 år bör genomföras.

Andreas Carlson (KD)

Ingemar Kihlström (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

Gudrun Brunegård (KD)

Lars Adaktusson (KD)

Tuve Skånberg (KD)